oude kerk

300 jaar Vater-Müller orgel: Orgelmarathon

17 oktober 2026
10:00 – 17:00

Vox Humana

©Maarten Nauw

Programma

Het Vater-Müller orgel is wereldwijd een van de best bewaarde historische orgels en bestaat deze maand 300 jaar. Vandaag vieren de Oude Kerk en Vox Humana deze bijzondere verjaardag met een orgelmarathon en kan je de hele dag luisteren naar het jarige orgel. Zeven toonaangevende concertorganisten nemen plaats achter de toetsen en spelen een gevarieerd programma waarin de rijke en brede traditie van orgelmuziek klinkt. In dit boekje lees je meer over de organisten en het programma.

10:00

Matteo Imbruno (1964) studeerde orgel in Bologna, Rotterdam en Lübeck. Hij is sinds 1997 organist van de Oude Kerk in Amsterdam, dezelfde functie die Jan Pieterszoon Sweelinck in de 17e eeuw bekleedde. Als concertorganist speelt hij wereldwijd op de meest prestigieuze orgels. Imbruno ontving in 2022 de Frans Bannick Cocqpenning van de stad Amsterdam voor zijn jarenlange inzet als ambassadeur van de stad Amsterdam, de Oude Kerk en haar orgel.

Ferdinando Provesi (1770-1833)
Sinfonia in C

Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621)
Poolsche Dans, SwWV 297

Johann Adam Reincken (1643-1722)
Chorale Fantastia: 'An Wasserflüssen Babylon'

Imbruno opent de Orgelmarathon met de feestelijke Sinfonia in C van Ferdinando Provesi, organist, kapelmeester en de eerste muziekleraar van Giuseppe Verdi. Daarna klinkt Sweelincks levendige Poolsche Dans, een voorbeeld van zijn variaties op populaire dansmelodieën uit de late renaissance. Het programma mondt uit in Reinckens monumentale Chorale Fantasia An Wasserflüssen Babylon, een hoogtepunt van de Noord-Duitse orgelschool. Reincken was een leerling van Sweelincks leerling Heinrich Scheidemann, waardoor de invloed van de Amsterdamse meester rechtstreeks doorklinkt in dit werk. Johann Sebastian Bach kende de fantasie al op jonge leeftijd en bestudeerde haar intensief.

11:00

Winfried Bönig (1959) studeerde orgel, directie en kerkmuziek in München. Sinds 2001 is hij titulair organist van de Dom van Keulen en daarnaast hoogleraar orgel en improvisatie aan de Hochschule für Musik in Keulen. Als concertorganist en dirigent trad hij wereldwijd op en verzorgde hij talrijke premières van hedendaagse orgelwerken. Zijn cd-opnamen van de orgels van de Dom van Keulen zijn geliefd en genieten internationale bekendheid.

Sigfrid Karg-Elert (1877-1933)
Ciacona, op. 142

Justinus Heinrich Knecht (1752-1817)
Drei Stücke:
I. Toccata
II. Cantabile
III. Ein kleines Flötenkonzert

Max Reger (1873-1916)
Neun Stücke für die Orgel, op. 129
I. Toccata
II. Melodia
III. Präludium

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Passacaglia in c klein, BWV 582

Domorganist Winfried Bönig presenteert een programma waarin de passacaglia en chaconne als rode draad door drie eeuwen orgelmuziek lopen. Van Sigfrid Karg-Elerts indrukwekkende Ciacona en de elegante, klassieke orgelstukken van Justinus Heinrich Knecht voert het programma naar de laatromantische klankwereld van Max Reger. Hoogtepunt is Johann Sebastian Bachs beroemde Passacaglia in c-klein, een van de meest monumentale werken uit het orgelrepertoire en een inspiratiebron voor generaties componisten.

12:00

Henk Verhoef studeerde orgel in Amsterdam en Parijs. Hij is organist van de Nieuwe Kerk in Amsterdam en daarnaast beiaardier van de Vrije Universiteit en de steden Woerden, Ootmarsum en Monnickendam. Als concertorganist treedt hij op in binnen- en buitenland en is hij actief als adviseur bij restauraties van historische orgels, beiaarden en luidklokken. In 2023 ontving hij voor zijn werk in Monnickendam de prestigieuze onderscheiding De Monnick.

Dietrich Buxtehude (1637-1707)
Preludium in g, BuxWV 150

Heinrich Scheidemann (1595-1663)
Magnificat in de vierde toon (vier verzen)

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)
Sonate in A majeur, op. 65 nr. 3
I. Con moto maestoso
II. Andante tranquillo

Hubert Parry (1848-1918)
Christe redemptor omnium

Petr Eben (1929-2007)
Hommage à Dietrich Buxtehude (1987)
Con enfasi, ma più Allegro que Buxtehude · Scherzando · Tempo I

Henk Verhoef verbindt in dit programma de Noord-Duitse barok met de romantiek en de twintigste eeuw. Het concert opent met Dietrich Buxtehudes krachtige Preludium in g en muziek van zijn leerling Heinrich Scheidemann. Daarna klinkt Mendelssohns Derde orgelsonate, waarin de componist de traditie van Bach nieuw leven inblaast. Via Hubert Parry's verstilde koraal eindigt het programma met Petr Ebens Hommage à Dietrich Buxtehude: een moderne eerbetoon waarin barokke vormen en eigentijdse expressie elkaar ontmoeten.

13:00

Margreeth de Jong (1961) studeerde orgel en kerkmuziek in Rotterdam en vervolgde haar opleiding in Parijs en Zwitserland. Sinds 2001 is zij organist van de Nieuwe Kerk in Middelburg en sinds 2014 stadsorganist van Middelburg. Ze won internationale concoursen in Haarlem en Parijs, werd onderscheiden voor haar verdiensten voor de Franse orgelcultuur en benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Naast haar concertpraktijk is zij actief als componist.

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847)
Sonate in c-moll, op. 65 nr. 2
I. Grave – Adagio
II. Allegro maestoso e vivace
III. Fuga: Allegro moderato
IV. Finale: Allegro molto

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Allein Gott in der Höh' sei Ehr, BWV 663

Alexandre Guilmant (1837-1911)
uit: Sonate 7
Entrée (Tempo di marcia, maestoso)

Margreeth de Jong (1961)
Prélude, Choral varié et Fugue sur 'Veni redemptor gentium'

Margreeth de Jong presenteert een programma waarin de koraaltraditie telkens een nieuw gezicht krijgt. Mendelssohns Tweede orgelsonate en Bachs verfijnde koraalbewerking Allein Gott in der Höh' sei Ehr vormen het historische vertrekpunt. Daarna volgt Alexandre Guilmants feestelijke Entrée. Het concert besluit met De Jongs eigen Prélude, Choral varié et Fugue sur Veni redemptor gentium: een eigentijdse compositie waarin een eeuwenoude adventsmelodie uitgroeit tot een kleurrijk en virtuoos orgelwerk.

14:00

Evan Bogerd (1993) studeerde orgel aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Sinds 2020 is hij cantor-organist van de Westerkerk in Amsterdam. Als concertorganist treedt hij veelvuldig op in binnen- en buitenland en won hij diverse nationale en internationale improvisatieconcoursen, waaronder het Anton Bruckner Improvisatieconcours in Linz.

Feike Asma (1912-1984)
Fantasie over De Avondzang

Jehan Alain (1911-1940)
Deuxième Fantaisie, JA 117

Evan Bogerd (1993)
Improvisatie

Max Reger (1873-1916)
Choralphantasie über 'Wie schön leuchet uns der Morgenstern', op. 40

Evan Bogerd brengt een programma dat bestaat uit fantasie, improvisatie en laatromantische grandeur. Feike Asma's geliefde Fantasie over De Avondzang en Jehan Alains poëtische Deuxième Fantaisie tonen twee heel verschillende benaderingen van de fantasievorm. Centraal staat Bogerds eigen improvisatie, waarin hij de mogelijkheden van het orgel ter plekke verkent. Het concert sluit af met Max Regers monumentale Choralphantasie über Wie schön leuchtet uns der Morgenstern: een groots en kleurrijk hoogtepunt van de Duitse romantiek.

15:00

Aart Bergwerff studeerde orgel, koordirectie en kerkmuziek in Rotterdam en vervolgde zijn opleiding in Den Haag, Parijs en Noord-Duitsland. Sinds 2012 is hij organist van De Grote Kerk in Breda en hoofdvakdocent orgel en arrangeren aan Codarts Rotterdam. Als concertorganist staat hij bekend om zijn vernieuwende programmering en samenwerkingen met musici en kunstenaars. In 2003 ontving hij een Franse onderscheiding voor zijn verdiensten voor de orgelcultuur.

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Toccata en fuga in d klein, BWV 913 voor orgel bewerkt door Max Reger

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Allein Gott in der Höh' sei Ehr, BWV 664

Fredrik Sixten (1962)
Waltz for organ (2019) opgedragen aan Aart Bergwerff, Nederlandse premiere

Marco Enrico Bossi (1861-1925)
Pièce héroique, op. 128

Johann Sebastian Bach /
Astor Piazzolla (1921-1992)
Fuga y misterio voor orgel bewerkt door Aart Bergwerff

Franz Schmidt (1874-1939)
Toccata in C groot (1917)

Aart Bergwerff laat in dit programma horen hoe Bach blijft inspireren, van de romantiek tot de muziek van nu. Max Regers bewerking van Bachs Toccata en fuga in d-klein plaatst een bekend werk in een nieuw klanklicht, gevolgd door Bachs koraal Allein Gott in der Höh' sei Ehr. Daarna klinkt de Nederlandse première van Fredrik Sixtens Waltz for organ. Het programma besluit feestelijk met Bossi, Piazzolla en Schmidts virtuoze Toccata in C.

16:00

Arjen Leistra (1973) studeerde orgel en kerkmuziek in Rotterdam en Den Haag en vervolgde zijn opleiding in Parijs. Sinds 2008 is hij organist van de Grote Kerk in Schiedam en sinds 2014 stadsorganist van Schiedam. Als concertorganist treedt hij op in binnen- en buitenland en is hij een veelgevraagd begeleider van koren en solisten.

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Ein feste Burg ist unser Gott, BWV 720

Sigfrid Karg-Elert (1877-1933)
Sonatine in a-moll, op. 74

Max Reger (1873-1916)
Morgenglanz der Ewigkeit, op. 79b

Max Reger (1873-1916)
Choralphantasie über 'Ein feste Burg ist unser Gott', op. 27

Arjen Leistra speelt een programma rond het beroemde Lutherkoraal Ein feste Burg ist unser Gott. Leistra opent met Bachs energieke koraalbewerking, waarna Karg-Elerts lyrische Sonatine en Regers verstilde Morgenglanz der Ewigkeit verschillende gezichten van de laatromantiek laten horen. Het slot is voor Regers imposante Choralphantasie über Ein feste Burg ist unser Gott: een van zijn meest monumentale orgelwerken, waarin het koraal uitgroeit tot een indrukwekkende muzikale climax.

16:45

Matteo Imbruno
Toegift

Over het Vater-Müller orgel

De Oude Kerk is al driehonderd jaar het huis van het Vater-Müller orgel. Het instrument werd gebouwd door de beroemde orgelbouwer Christian Vater en in oktober 1726 in gebruik genomen. Het verving het Niehoff-orgel waarop de beroemde componist en organist Jan Pieterszoon Sweelinck speelde. In 1738 werd het orgel uitgebreid door Johann Caspar Müller. Een ingrijpende restauratie volgde in 1870 door Bätz & Co. onder leiding van C.G.F. Witte. Zijn ingrepen drukten eveneens een belangrijk stempel op het instrument en maakten dat het orgel ook geschikt werd voor de uitvoering van romantisch repertoire. Tussen 2015 en 2019 werd het orgel gerestaureerd door firma Reil. Daarbij bleef het oorspronkelijke karakter van het instrument behouden. Het orgel heeft drie manualen en een pedaal, namelijk het Hoofdwerk, Bovenwerk, Rugpositief en Pedaal. In totaal zijn er 54 registers. De toonhoogte ligt op a'=456 en de stemming is gelijkzwevend. De tractuur is volledig mechanisch. Een kenmerkend register is de Vox Humana, dat op het bovenwerk zit. Naast de heldere en expressieve klank, geeft onder andere dit register het orgel zijn zangrijke karakter. Op deze manier is het orgel zowel solo-instrument als begeleidingsinstrument.

Over de Oude Kerk, Vox Humana en de Orgelmarathon

Deze Orgelmarathon is een samenwerking tussen de Oude Kerk en Stichting Vox Humana. De Oude Kerk is het oudste gebouw van Amsterdam en een podium voor hedendaagse kunst en muziek. Dankzij haar bijzondere akoestiek en historische orgels is de Oude Kerk een uitzonderlijke omgeving om (orgel)muziek te ervaren. Stichting Vox Humana zet zich al 25 jaar in voor een levendige orgelcultuur. Door organisten, orgelliefhebbers en culturele partners met elkaar te verbinden, stimuleert de stichting de liefde voor het orgel en de muziek die erop klinkt. Vox Humana organiseerde eerder orgelmarathons in samenwerking met de Laurenskerk Rotterdam, Grote Kerk Breda, Grote Kerk Schiedam en de Westerkerk Amsterdam.

De dispositie van het Vater-Müller orgel:

Hoofdwerk
Prestant 16
Bourdon 16
Prestant 8
Holpijp 8
Quint 6
Octaaf 4
Roerfluit 4
Roerquint 3
Octaaf 2
Fluit 2
Mixtuur 5-8 st.
Scherp 4-6 st.
Sexquialter 4 st. D
Trompet 16
Trompet 8
Tremulant

Rugwerk
Prestant 8
Holpijp 8
Quintadena 8
Octaaf 4
Gemshoorn 4
Quint 3
Octaaf 2
Woudfluit 2
Mixtuur 5-8 st.
Scherp 3-5 st.
Cornet 5 st.
Sexquialter 2-4 st.
Carillon 3-4 st.
Fagot 16
Trompet 8
Tremulant

Bovenwerk
Quintadeen 16
Prestant 8
Baarpijp 8
Quintadena 8
Viola 8
Octaaf 4
Gemshoorn 4
Nazard 3
Sexquialter 4 st.
Cimbel 3 st.
Trompet 8
Dulciaan 8
Vox Humana 8
Tremulant

Pedaal
Prestant 16
Subbas 16
Prestant 8
Roerquint 6
Octaaf 4
Nachthoorn 2
Mixtuur 6 st.
Bazuin 16
Trompet 8
Trompet 4
Cinq 2

Koppelingen
Hoofdwerk – Bovenwerk – 1870
Hoofdwerk – Rugwerk – 1870
Rugwerk – Hoofdwerk
Pedaal – Hoofdwerk – 1870
Pedaal – Rugwerk

Concertagenda

Zaterdag 17 oktober 20:00 – 21:30
Avondserie
Monuments #18: Hampus Lindwall

Vrijdag 23 oktober en zaterdag 24 oktober
ADE-programma
Minimal Collective x Oude Kerk: Post-Space

Vrijdag 6 november 08:00 – 09:00
Ochtendserie
Silence #73: Laryssa Kim

Vrijdag 4 december 08:00 – 09:00
Ochtendserie
Silence #74: Sara Plusplus

Meer informatie en tickets via:
oudekerk.nl/publieksprogramma